

با بیا تام لند

دوره سالانه ۱۴۰۴

مبانی مقدماتی عروض

علوم و فنون

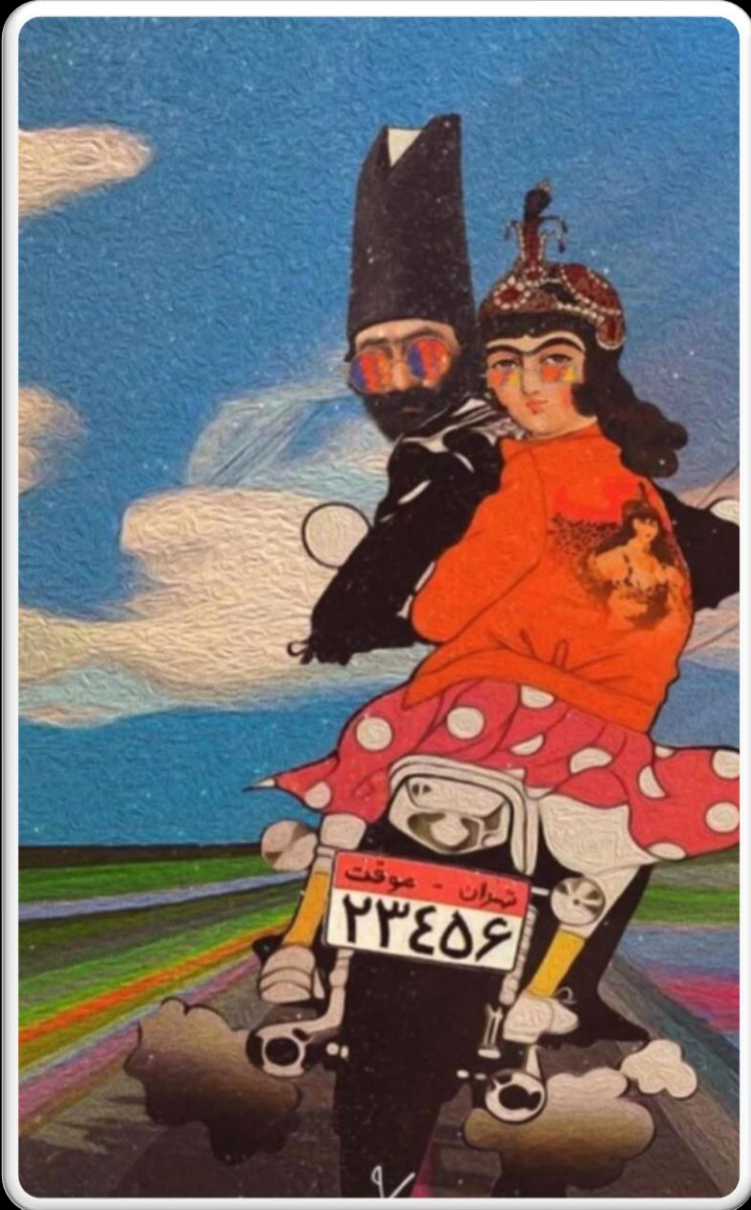
به سبک علی عطری

جلسه ۱

تاسیس
(سازمان حقوق انسانی)

۱۴۰۴

همسفر و هم‌قبیله ایم ...

تاریخ ادبیات و سبک شناسی

آرایه های ادبی

عروض و قافیه

قرابت معنایی

تاریخ ادبیات و سبک شناسی

8 تا

سبک استعاره چهار پایه

آرایه های ادبی

8 تا

هفتاد و هشت
آرایه ادبی
مجموعه

عروض و قافیه و ترکیبی

9 تا

قرابت معنایی

5 تا

آرایه

ضرایب	دروس
۸	ادبیات اختصاصی (علوم و فنون)
۶	ریاضی
۵	عربی اختصاصی
۵	فلسفه و منطق
۵	تاریخ و جغرافیا
۵	علوم اجتماعی
۲	روانشناسی
۲	اقتصاد

تامین
(سازمین تام)

میانگین علوم و فنون در کنکور سال قبل

توجه

میانگین نفرات	میانگین %	چند نفر؟	محدوده %
۲۹/۷%	۱۸/۲-%	نفر ۹۸۹۶۲	منفی 😞
۷/۶%	۰	نفر ۲۵۴۱۰	صفر 😐
۵۶/۴%	۱۴/۴%	نفر ۱۸۷۴۳۲	۱ تا ۲۹/۹
۵/۳%	۳۸/۸%	نفر ۱۷۸۱۴	۳۰ تا ۴۹/۹
۰/۶%	۴۸/۸%	نفر ۲۳۱۲	۵۰ تا ۶۹/۹
***	۷۳/۷%	نفر ۱۴۷	۷۰ تا ۷۹/۹
***	۸۲/۶%	نفر ۲۰	۸۰ تا ۸۹/۹
***	۹۱/۴%	نفر ۲	۹۰ تا ۹۹/۹
۰	*	نفر ۰	۱۰۰ 😊
***	۶/۸%	۳۳۲۰۹۹	کل

میانگین فنون بازده ۱۴۰۳ = ۸۱۲۳

میانگین ۱۰۰۰ نفر اول کنکور

۴۲%

تاسیسات
(اسلامیون تام)

درسنامه

خدایا

به امید تو شروع می کنیم

تاسون
(سازمان تام)

درسنامه

فروشگاه

عروض من !

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

لیست قیمت‌های فروشگاه

درسنامه

آ او ای = ۲ تومان ← صوت بینه

ا تومان ← صوت لواہ = ا

ب، پ، ت، ث، ج، چ و... = ۱ تومان ← صوت صاا

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

لیست قیمت‌های فروشگاه

درسنامه

۵
= ماست
۱

۴
= گاو
۱

۳
= بز
۱

۴
= سبزی
۱

۵
= پوست
۱

۵
= تو
۱

زورکی خریدن همزه، قبل از هجا هایی که
با مصوت شروع می شوند.

1

سازمان
آموزش و پرورش

لیست قیمت‌های فروشگاه

درسنامه

س ابر = ^۴
V

اُردک = ^۳
V

دک = ^۲
V

اینستاگرام =

^۵ ^۴ ^۵
V V V

آواز = ^۳ ^۴
V V

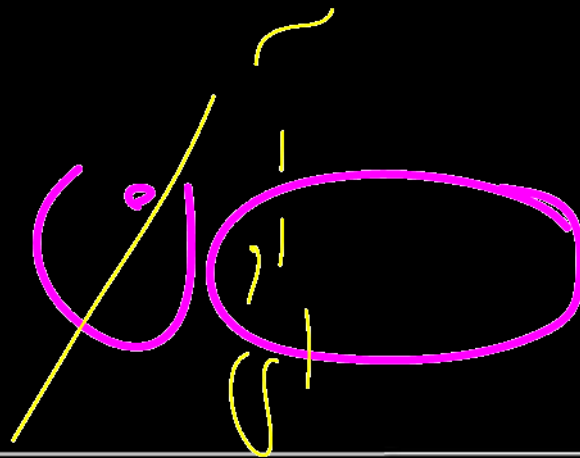
احترام = ^۶ ^۶ ^۶
V V V

اوشکول = ^۴ ^۴
V V

حذف نون نون صلواتی

حذف « ن » ساکن بعد از مصوت بلند (ا و ی)

لیست قیمت‌های فروشگاه

درسنامه

جانان = ^۳ج ^۲ا ^۱ن

دین = ^۳د ^۲ی ^۱ن

خون = ^۳خ ^۲و ^۱ن

گمان = ^۳م ^۲ا ^۱ن

ایمان = ^۳ا ^۲ی ^۱م

آسمان = ^۳س ^۲م ^۱ا

ک / ا -
هجا کوتاه ←

U

هجا ۲ تومانی =

ک
هجا بلند ←

-

هجا ۳ تومانی =

هجا ۴ یا ۵ تومانی ←
U -

هجا ۴ یا ۵ تومانی =

انواع واج و هجا

واج: کوچک‌ترین واحد آوایی زبان است. و به دو نوع **صامت** و **مصوت** تقسیم می‌شود.
صامت: واج‌های بی‌صدا هستند که در زبان فارسی ۲۳ مورد می‌باشند. (ء-ع)، ب، (ت-ط)، (س-ث-ص)، ج، چ، (ح-ه)، خ، د، (ذ-ز-ض-ظ)، ر، ژ، ش، (غ-ق)، ف، ک، گ، ل، م، ن، و، ی.

مصوت: واج‌های صدادار هستند که در زبان فارسی ۶ مورد می‌باشند و در ۲ دسته جای می‌گیرند.

۱- مصوت کوتاه:

۲- مصوت بلند: آ، او، ای

انواع هجا

الگوی هجایی زبان فارسی ۶ نوع است که در ۳ دسته کوتاه، بلند، کشیده جای می‌گیرند:

صامت + مصوت کوتاه: تو (تُ)، به (بِ)، نه (نَ)	کوتاه (U)	انواع هجا
صامت + مصوت بلند: ما، مو، می	بلند (-)	
صامت + مصوت کوتاه + صامت: سر، دل، گل		
صامت + مصوت بلند + صامت: کار، بود، سیب	کشیده (U-)	
صامت + مصوت بلند + صامت + صامت: کاشت، دوست، بیست		
صامت + مصوت کوتاه + صامت + صامت: رفت، گفت، زشت		

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
(اسلامیون تام)

درسنامه

برای تشخیص وزن یک شعر دو راه وجود دارد:

۱- استفاده از تقطیع و ... (علم عروض)

۲- شنیداری و سمعی

۱- استفاده از تقطیع و ... (علم عروض): حالتی است که با تقطیع شعر به هجاهای کوچک و دسته‌بندی آنها و انجام چند عمل دیگر، به وزن شعر می‌رسیم. این روش زمان بیشتری نیاز دارد ولی کم‌تر خطاپذیر است.

در روش استفاده از تقطیع، مراحل زیر را به ترتیب انجام می‌دهیم:

۱- درست و یکپارچه خواندن شعر

۲- یکپارچه بخش کردن (همان گونه که می‌شنویم)

۳- حذف « ن » ساکن اگر قبل آن مصوت بلند (آ او ای) آمده باشد

۴- بر سر هجایی که با مصوت (اَ ، آ ، او ، ای) شروع شده اند ، همزه (ء) می‌گذاریم

۵- علامت‌گذاری هجایی

۶- اعمال اختیارات شاعری

۷- دسته‌بندی و نام‌گذاری اوزان

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

درسنامه

آب حیوان را ببستی لاجرم رفته است آبت بو المعالی گشته بودی فضل و حجت می نمودی

ء آ ب ح ی و ا ن ر ا ب ب س ت ی ل ا ج ر م ر ف ت ت س ت ء آ ب ت

ب ل م ع ا ل ی گ ش ت ب و د ی ق ض ل ح ج ت م ی ن م و د ی

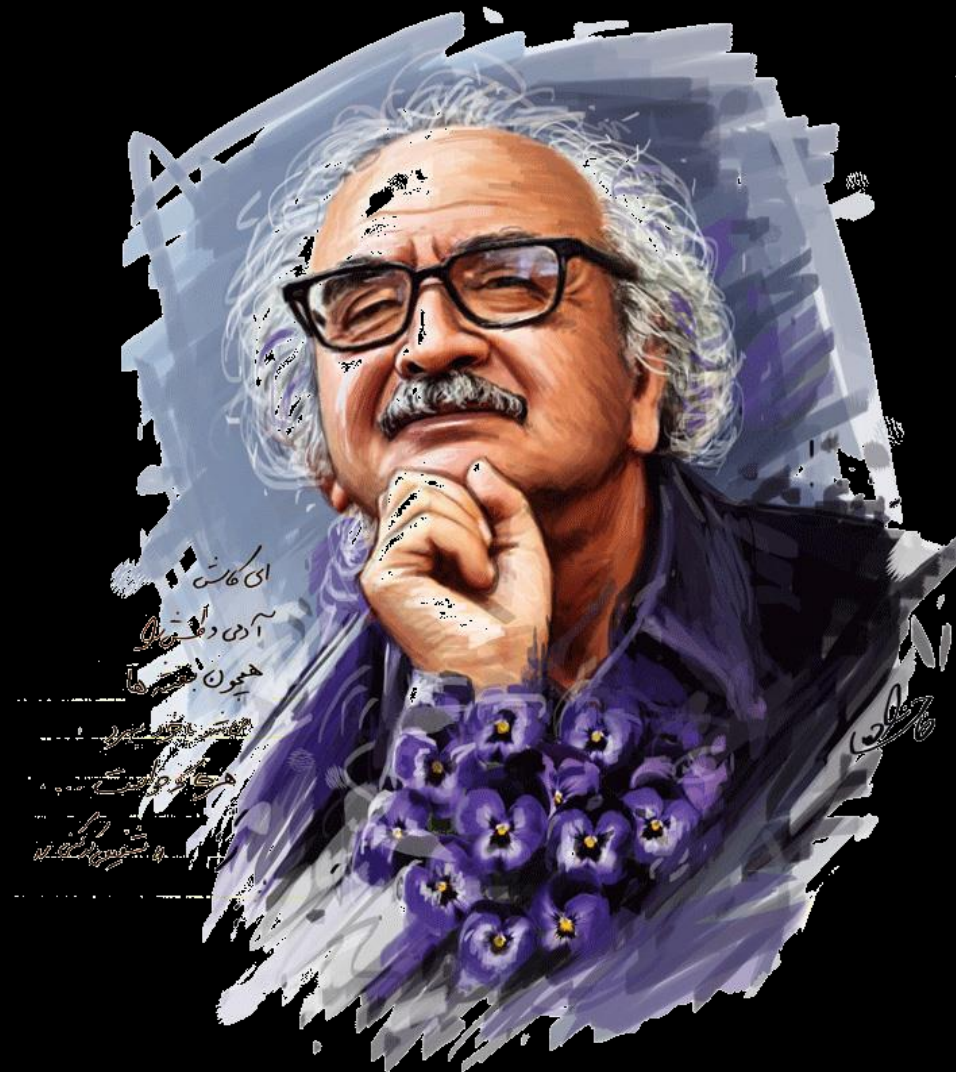
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

درسنامه

قواعد تقطیع!

در وسط کلمات فارسی هیچگاه مصوت بلند «ای» قبل از «ی» قرار نمی گیرد .

مثلا در واژه ی «بیا» نمی توانیم به این شکل واژه را بخش کنیم : **بی یا** ❌
در چنین حالتی همیشه مصوت بلند «ای» به صورت مصوت کوتاه «ـِ» نوشته می شود .

مثلا واژه «بیا» را باید به این شکل بخش کنیم : **بِ یا** 😊
بنابراین در آوانویسی کلماتی مثل «سیاه ، سیه ، خیابان، نیاز ، سیاست ، زیاد و...» بدین گونه عمل می کنیم:

سِ یاه / سِ یه / نِ یاز / سِ یاست / زِ یاد
U_ U / _ _ U / U_ U / _ U / U_ U

تأمین
(اساتذین تام)

قاعده OW

درسنامه

در بعضی کلمات مصوت O صدای OW می دهد .

مثلا در واژه «روزنه» آوای «ROW ZA NE» به گوش می رسد که نباید به غلط آن را «RO ZA NE» تلفظ کنیم و مصوت (O) را باید بلند حساب کنیم .

مثلا کلمات «روزنه ، شوهر ، نوروز ، گوهر ، روشن و...» را اینگونه آوانویسی می کنیم :

رُ زَ نِ / شِ هَر / ا ن رُوز / گِ هَر / رُ شَن

— — / — — / U — — / — — / U U —

اگر در آخرین هجای مصراع (فقط آخرین هجای مصراع) هجای کوتاه (U) یا هجای کشیده (U—) داشتیم ، آنها را خط زده و به جای آن یک هجای بلند (—) می‌گذاریم . پس همیشه علامت آخرین هجای هر مصراع (—) است.

(با این اختیار شاعری در ادامه بیشتر آشنا خواهیم شد)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
(سازمان اسناد و کتابخانه ملی)

خُمی گرم و روشن چو آتش بیار

بیا ساقیا جامِ دلکش بیار

درسنامه

بی یا سا قی یا جا مِ دِل کَش بی یار

خُ می گر مُ رُ شَن چُ آ تَش بی یار

توجه : یادمان باشد اگر «ن» ساکن داشتیم که قبل آن مصوت بلند (آ او ای) آمده بود «ن» را حذف کنیم

توجه : یادمان باشد اگر هجاهایی با مصوت (_____ ، آ ، او ، ای) شروع شده بود ، بر سر آن هجا ، همزه (ء) بگذاریم

توجه : به قاعده ii قبل y توجه کنیم (بیا ، ساقیا ، بیار)
توجه : به قاعده هجای آخر توجه کنیم (یار)

توجه : به قاعده OW توجه کنیم (روشن)

حالا وقت

تسسته !

پرتاب کنند

NCERD
(سازمیرن نام)

تست

۱- وزن بیت زیر کدام است؟

همه درگاه تو جویم، همه از فضل تو پویم همه توحید تو گویم که به توحید سزایی

۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۲) مفععلن مفععلن مفععلن مفععلن

۳) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۴) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۲- کدام گزینه از تکرار چهارگانه «مفاعیلین» ساخته نشده است؟

- ۱) دورویی با چنان رایى پلیدی با چنان جویی
- ۲) صبا گو باد می‌پیما و سوسن گو زبان می‌کش
- ۳) تو خواب آلوده‌ای بر چشم بیماران نبخشایی
- ۴) گفتم گره نگشوده‌ام زان طره تا من بوده‌ام

۳- نشانه‌های هجایی کدام مصراع، به شکل زیر است؟

« -U| - -U| - -U| - -U »

(۱) که نامت به نیکی بماند مخلص

(۲) چو آشفته بازار بازارگانی

(۳) که در کارم ار می‌توانی بکوش

(۴) وین ره نه قاصد می‌رود کز کف عنانم می‌رود

۴- مصراع «کشیدم در برت ناگاه و شد در تاب گیسویت» با کدام گزینه هم وزن است؟

(۱) دارم از لطف ازل جنت فردوس طمع

(۲) بدین شکرانه می بوسم لب جام

(۳) که بر خاکم روان گردی، بگیرد دامت گردم

(۴) که کرد آگه ز راز روزگارم

سازمان
انسان‌ها

تست

۵- کدام گزینه با بیت زیر هم وزن است؟

به نازی که لیلی به محمل نشیند

که صورت نبندد دری دیگرم

ز هم صحبت بد جدایی جدایی

شکارش نجوید خلاص از کمنند

اگر زخم بینند و گر مرهمش

غمش در نهان خانه دل نشیند

۱) خدایا به خواری مـران از درم

۲) پیاموزمت کیمیای سعادت

۳) اسپرش نخواهد رهایی ز بند

۴) خوشا وقت شوریدگان غمش

NCERD
(سازمیرن تام)

تست

۶- وزن کدام مصراع درست است؟

- (۱) سعادت به بخشایش داور است: مفاعیلن مفاعیلن مفاعی
- (۲) وز من رها سازد مرا بیگانه از خویشم کند: مفععلن مفععلن مفععلن مفععلن
- (۳) همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
- (۴) ای به ازل بوده و نابوده ما: مفععلن مفععلن فاعلن

سازمان
حقوق بشر
(سازمان تام)

تست

۷- مرز و پایه‌های آوایی مصراع «گر موی من چون شیر شد از شوق مُردن پیر شد»
با گزینه کاملاً برابر است.

۱) توای مه که چون حوری از خوبرویی	پری را خجل کرده‌ای از نکوویی
۲) و از نه چرخ برتازی بسوزی هفت دریا را	بدرم چرخ و دریا را به عشق و صبر و پیشانی
۳) در قطره می‌جستم علاج تشنگی	از قطره چون رخ تافتم دریا شدم
۴) دوش آن نگار دلستان خندان فراز آمد ز در	بر رویش از شادی نشان در چشمش از مستی اثر

سازمان
تأمین و
حفاظت از سلامت

تست

۸- کدام ابیات دارای وزن یکسان هستند؟

گروهی بر آتش برد ز آب نیل

به که به گشتن بنهی در دیار

صورت خود باز به ماننگری

گم آن شد که دنبال راعی نرفت

که من آن مایه ندارم که به مقدار تو باشم

الف) گلستان کند آتشی بر خلیل

ب) سر که به کشتن بنهی پیش دوست

پ) گر تو در آینه تأمل کنی

ت) در این بحر جز مرد داعی نرفت

ث) تو مگر سایه لطفی به سر وقت من آری

۱) ب، پ / ت، ث ۲) الف، ت / ب، پ ۳) ب، ث / الف، پ ۴) پ، ث / ب، ت

تاسیسات
(سازمان تام)

تست

۹- در کدام بیت یک هجا از آخرین پایه آوایی مصراعها حذف شده است؟

- ۱) به دنبال محمل چنان زار گریم که از گریه ام ناچه در گل نشیند
- ۲) غافل مباش از عاقلی، دریاب اگر صاحب‌دلی باشد که نتوان یافتن دیگر چنین ایام را
- ۳) بگفت ای برادر غم خویش خور که از عمر بهتر شد و بیش تر
- ۴) تا که خرابم نکند کی دهد آن گنج مرا تا که به سیلم نهد کی کشدم بحر عطا

سازمان
تأمین و
پشتیبانی
سازمان

تست

۱۰- ابیات کدام گزینه تماماً هم وزن هستند؟

- (الف) هر آن شب در فراق روی لیلی
 (ب) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد
 (ج) هر که چشمش بر چنان رویی فتاد
 (د) هر که با مستان نشیند ترک مستوری کند
 (ه) هر آن وقتی که دیدارش نیمنم
 (و) هر که را با ماه رویی سرخوش است
- که بر مجنون رود لیلی طویل است
 هر که بی روزی است روزش دیر شد
 طالعش میمون و فالش مقبل است
 آبروی نیک نامان در خرابات آب جوست
 جهانم تیره باشد بر جهان بین
 دولتی باشد که پایانش نیست

(۴) و، ج، ب

(۳) ج، ه و

(۲) الف، ب، د

(۱) الف، ه د

تاسانند
(سازميرن تام)

دوره سالانه ۱۴۰۴

دم همه گرم

مرسی که با قلبت اومدی

علی عطری

